

JULEDAG 2021

Evangelium

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas: Og det skete i de dage, at der udgik en befaling fra kejser Augustus om at holde folketælling i hele verden. Det var den første folketælling, mens Kvirinius var statholder i Syrien. Og alle drog hen for at lade sig indskrive, hver til sin by. Også Josef drog op fra byen Nazaret i Galilæa til Judæa, til Davids by, som hedder Betlehem, fordi han var af Davids hus og slægt, for at lade sig indskrive sammen med Maria, sin forlovede, som ventede et barn. Og mens de var dér, kom tiden, da hun skulle føde; og hun fødte sin søn, den førstefødte, og svøbte ham og lagde ham i en krybbe, for der var ikke plads til dem i herberget. I den samme egn var der hyrder, som lå ude på marken og holdt nattevagt over deres hjord. Da stod Herrens engel for dem, og Herrens herlighed strålede om dem, og de blev grebet af stor frygt. Men englen sagde til dem: "Frygt ikke! Se, jeg forkynder jer en stor glæde, som skal være for hele folket: I dag er der født jer en frelser i Davids by; han er Kristus, Herren. Og dette er tegnet, I får: I skal finde et barn, som er svøbt og ligger i en krybbe.« Og med ét var der sammen med englen en himmelsk hærskare, som lovpriste Gud og sang: "Ære være Gud i det højeste og på jorden! Fred til mennesker med Guds velbehag!«

[Lukasevangeliet 2,1-14](#)

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes: I begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet

var Gud. Han var i begyndelsen hos Gud. Alt blev til ved ham, og uden ham blev intet til af det, som er. I ham var liv, og livet var menneskers lys. Og lyset skinner i mørket, og mørket greb det ikke. Der kom et menneske, udsendt af Gud, hans navn var Johannes. Han kom for at aflægge vidnesbyrd, han skulle vidne om lyset, for at alle skulle komme til tro ved ham. Selv var han ikke lyset, men han skulle vidne om lyset. Lyset, det sande lys, som oplyser ethvert menneske, var ved at komme til verden. Han var i verden, og verden var blevet til ved ham, og verden kendte ham ikke. Han kom til sit eget, og hans egne tog ikke imod ham. Men alle dem, der tog imod ham, gav han ret til at blive Guds børn, dem, der tror på hans navn; de er ikke født af blod, ikke af køds vilje, ikke af mands vilje, men af Gud. Og Ordet blev kød og tog bolig iblandt os, og vi så hans herlighed, en herlighed, som den Enbårne har den fra Faderen, fuld af nåde og sandhed.

[Johannesevangeliet 1,1-14](#)

Prædiken

Hvad er egentlig forskellen på disse to ord: Mirakel og under?

Ser vi på deres betydning hver især, så betyder de lidt af det samme. Det kommer an på om vi ønsker at tale latin – så siger vi mirakel; eller om vi ønsker at være tro over

for vores oldnordiske forfædre – så siger vi under.

I begge tilfælde er der tale om noget *at undre* sig over. På den gode måde.

Dog er det sådan, at mirakel ofte bruges om noget meget menneskeligt – f.eks. kan en fodboldspiller lave mirakler, Messi kan trylle med bolden på banen – så med miraklerne er vi stadig inden for det blot menneskelige.

Med undererne er vi til gengæld uden for det menneskelige. Det som er uden for kategori. Det som ikke kan gradbøjes. Gud.

På en julemorgen må det derfor være ordet under, som vi bruger.

Under. Atomfysikeren Niels Bohr (1885-1962) brugte det rent faktisk også, da han sagde:

”Den som ikke tror på underere, er ikke realist”.

En provokerende udtalelse, der vender op og ned på vores normale måde at tænke på og hvad man skulle forvente af en rigtig videnskabsmand.

Hvordan kan en videnskabsmand som Bohr dog sige dette? Han skal jo under normale omstændigheder kun have respekt for det, som kan vejes og måles – det evidensbaserede – skal han ikke??

Bohr kan udtale sig sådan, fordi en videnskabsmand altid er ydmyg – han ved, at han med verden og tilværelsen står over for noget uudtømmeligt, som ingen videnskab nogensinde kan trænge endegyldigt til bunds i. Vores viden er altid foreløbig og halter bagefter. Man må undre sig over og forske videre i alt det, som vi endnu ikke ved.

Derfor: ”Den som ikke tror på underere, er ikke realist”.

Bohr ligger her i fin forlængelse af en anden fornem dansk videnskabsmand, Niels

Steensen, (1638-1686), som om sit virke sagde noget tilsvarende:

Skønne er de ting, som vi ser
Skønnere er de ting, som vi forstår
Skønnest er de ting, som vi ikke
fatter (egtl. ”er uvidende om”)

Så med undere handler det om en undrende grundholdning til vores liv som en gådefuld gave. Alt det, som vi (endnu) ikke fatter, ja, måske aldrig kommer til at fatte i rationel forstand – alt det, som ligefrem kun kan tros.

Bibelen er som bekendt fuld af ufattelige undere.

Vi kender alle beretningen om overgangen til det røde hav, hvor Gud deler vandene, så der blev redning for de flygtende israelitter. Vi husker, at Moses slog vand af klippen, så folket ikke døde af tørst. Vi har heller ikke glemt beretningen om Jonas, som blev slugt af en hval og spyttet op igen, da han var kommet på bedre tanker.

Disse beretninger handler ikke om mirakuløs hokusfokus, som man da kan tro på, hvis man er lidt småskør og halvsentimental.

Nej, de handler om at indgyde menneskene mod – og fortælle dem, at der er redning, der er en løsning. Der er en mulighed for at blive klogere – som i Jonas tilfælde.

Det er underne i det gamle testamente. Og så er der underne, som sker i og med Jesus person.

Der er Jesus, der går på vandet. Der er helbredelse af de håbløst syge. Der er uddrivelse af dæmoner, som har besat mennesker. Der er opvækkelsen af de døde.

Hvis man er et fornuftigt menneske og er nogenlunde ved sine fulde fem, så springer man helst sådanne beretninger over og holder sig til de steder, hvor Jesus siger, at vi skal være gode ved hinanden – at vi skal gøre mod andre, som vi gerne vi have, at de

skal gøre mod dem osv. De mere overkommelige og almengyldige dele af Jesus.

Men kristendom handler ikke om, at vi skal skippe vores fornuft. Den handler om selvindsigt, hvad angår forsømmelser og fortrydelser – forsinket indsigt så at sige. Den handler om menneskelig erfaring af skrøbelighed og afmagt.

Når Jesus går på vandet, så er det jo ikke interessant i sig selv; det er kun interessant, fordi apostlen Peter netop IKKE kunne gå på vandet – han sank ned i sin egen angst og tvivl. Og blev holdt oppe af Jesus selv. Gud blev hans redning.

Når Jesus helbreder de syge, handler det om inklusion. De syge er ikke pariaer, der skal undgås og som selv er ude om det – noget vi ikke mindst skal huske i denne tid, når vi begynder at skelne for heftigt mellem vaccinerede og ikke-vaccinerede og sorterings-djævelen har stukket sit fule fjæs frem....

Når Jesus uddriver en dæmon, handler det ikke om, at sådanne tror vi ikke på længere, fordi vi i dag kan forklare psykiske sygdomme og lidelser meget bedre, end de kunne på Jesu tid og i øvrigt kan hjælpe med et arsenal af psykofarmaka. Nej, det handler om at blive befriet til livet, befriet fra alt det som binder os. Befriet til at kunne undres, befriet til at kunne takke, befriet til at kunne synge ”os er i dag en frelser fød”.

Når Jesus genopliver døde og når han selv opstår fra de døde, så handler det ikke om overnaturlige trylleries, der ikke tager livets tunge alvor alvorligt. Nej, det handler om, at vedkende os vores skrøbelighed og at sætte et håb ind i verden, som fortæller os, at vores liv er bestemt til at lykkes - ved Guds hjælp.

”Den som ikke tror på undere, er ikke realist”.

Bibelens underberetninger skal indgyde menneskene mod hvor der ellers kun var

modløshed, tilgivelse hvor der ellers kun var hævn, lys hvor der ellers kun var mørke.

Og i dag fejrer vi forudsætningen for det hele. Vi fejrer et barns fødsel. Det er sjovt nok der, hvor vi stadig er villige til at bruge ordet *under* og ovenikøbet ikke behøver at blive regnet for at være småtossede, når vi gør det:

”Det er et under hver gang”, siger vi.

Hvad repræsenterer et barns fødsel for os?

Jeg sætter to ord på: Ny mulighed og ny begyndelse. Verden er ikke helt håbløs.

Det passer mildest talt godt på netop Jesusbarnet, som med hele sit liv, skal pege på livet som en åben dør: ”Jeg er døren... Jeg har åbnet en dør for dig, som ingen kan lukke i”, skal han senere sige.

Der, hvor vi troede, at alt var slut, der peger han på en ny begyndelse, der hvor alt var prøvet, der peger han på en ny mulighed.

Og når vi tror det, så er underet jo sket.

Lad mig slutte med Knud Hansen vidunderligt alternative velsignelse:

”Herren velsigne dig og forbavse dig”

Glædelig jul!
Amen